

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 16.3.2023
COM(2023) 165 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**O aprovizionare sigură și durabilă cu materii prime critice pentru sprijinirea dublei
tranziții**

I. Introducere

UE și-a asumat o transformare industrială ambițioasă pentru a realiza tranziția verde și digitală. Asigurarea unei aprovizionări sigure și durabile cu materii prime critice se află în centrul priorităților politice ale UE pentru realizarea dublei tranziții. De asemenea, acest lucru este esențial pentru sporirea capacităților de securitate în sectorul apărării și în cel spațial¹.

Studiul prospectiv publicat de Comisie evaluează nevoile viitoare ale UE referitoare la materiile prime critice și potențialele blocaje din cadrul lanțului de aprovizionare în ceea ce privește tehnologiile și sectoarele strategice esențiale. În studiu se preconizează **o creștere fără precedent a cererii de materiale esențiale necesare pentru realizarea cu succes a dublei tranziții**. De exemplu, în cazul turbinelor eoliene de pe uscat și din larg, se preconizează o creștere a cererii de pământuri rare de 4,5 ori până în 2030 și, respectiv, de 5,5 ori până în 2050, iar în cazul bateriilor care alimentează vehiculele noastre electrice, cererea de litium ar urma să crească de 11 ori până în 2030 și, respectiv, de 17 ori până în 2050. Analiza evidențiază, de asemenea, dependența puternică a UE de un număr foarte limitat de furnizori pentru toate tehnologiile strategice în mai multe etape ale lanțurilor lor de aprovizionare și, pentru unele tehnologii, de-a lungul întregului lanț valoric.

Dacă cererea de materii prime critice nu a fost niciodată mai mare și ar putea să crească de zece ori în următorul deceniu, oferta de materii prime critice se confruntă cu riscuri și provocări geopolitice, de mediu și sociale mai mari.

Industria materiilor prime critice este complexă, iar anumite tipuri de proiecte sunt considerate **investiții cu risc ridicat**, în special proiectele care vizează etapele de explorare și extracție. Factorilor geologici li se adaugă bariere mari la intrare, costuri de investiții ridicate și riscuri pe măsură. Mai presus de toate, procedurile de autorizare îndelungate și incerte reprezintă un factor disuasiv major. Intervalul de timp dintre momentul începerii unui proiect și momentul punerii la dispoziție a materialelor pe piață poate fi foarte îndelungat.

Pentru majoritatea materiilor prime critice, producția este puternic concentrată în mâinile câtorva furnizori, iar UE se bazează în mare măsură pe importuri. **Dependențele excesive de furnizori unici** ar putea perturba lanțuri întregi de aprovizionare, în special deoarece restricțiile la export și alte măsuri de restricționare a comerțului sunt din ce în ce mai mult utilizate în contextul intensificării concurenței la nivel mondial. Agresiunea ilegală a Rusiei împotriva Ucrainei a demonstrat modul în care furnizori nedemni de încredere pot exploata și folosi ca armă astfel de dependențe în avantajul lor.

UE nu este singura care se confruntă cu aceste provocări. Trecerea la o economie neutră din punct de vedere climatic și digitală reprezintă un interes comun al întregii comunități internaționale. Țări precum China, Japonia, Statele Unite sau Coreea de Sud au luat măsuri pentru a-și asigura aprovizionarea cu materii prime critice și pentru a le prelucra și rafina în vederea reducerii dependențelor lor strategice. Țările producătoare de materii prime critice, bogate în resurse, depun, de asemenea, eforturi pentru a atrage parteneri cu care să poată

¹ Acest lucru a fost evidențiat în special în Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Foaia de parcurs privind tehnologiile critice pentru securitate și apărare [COM(2022) 61 final].

colabora pentru a-și dezvolta în mod durabil lanțurile valorice de materii prime critice la nivel local.

Inițiativa Comisiei privind materiile prime din 2008² a stabilit deja o strategie de abordare a problemei accesului la materii prime în UE. Pe această bază, planul de acțiune din 2020³ a prezentat acțiuni concrete pentru a spori reziliența și autonomia strategică deschisă a UE⁴. În planul REPowerEU, angajamentul extern al UE în domeniul energiei a propus acțiuni concrete pentru a asigura accesul la materii prime critice în scopul înregistrării de progrese în ceea ce privește tranziția sa energetică⁵.

Dar jocul s-a schimbat și trebuie să ne intensificăm eforturile. Prin urmare, Comisia propune astăzi o abordare cuprinzătoare, care să extindă și să accelereze aprovizionarea cu materii prime principale și secundare în UE. Prin intermediul unor angajamente internaționale consolidate, vom colabora cu partenerii noștri pentru a diversifica și a integra lanțuri valorice și de aprovizionare durabile. În vederea construirii unor relații reciproc avantajoase pe termen lung cu țări bogate în resurse, UE va urmări să stabilească **parteneriate reciproc avantajoase, în deplină complementaritate cu Strategia „Global Gateway”**. Deși aceste parteneriate ar trebui să contribuie la diversificarea lanțului de aprovizionare cu materii prime al UE, ele ar trebui să sporească în egală măsură durabilitatea și valoarea adăugată a procesului de producție al acestor țări în curs de dezvoltare și emergente bogate în resurse.

UE ar trebui să își valorifice la maximum rezervele și să dezvolte activități interne de explorare, extracție, rafinare, prelucrare și reciclare, cu respectarea deplină a ecosistemelor sale naturale. Acest lucru va permite Europei să stimuleze capacitățile industriale într-un mod deschis și favorabil comerțului, cu standarde de mediu și sociale ridicate, creând locuri de muncă de calitate și stimulând creșterea economică, sporind în același timp autonomia noastră strategică deschisă.

În conformitate cu Planul de acțiune privind economia circulară din 2020⁶, UE își intensifică acțiunile de stimulare a utilizării eficiente a resurselor și de trecere de la economia liniară la economia circulară, concentrându-se asupra proiectării ecologice, reciclării și înlocuirii, astfel încât produsele să devină cât mai eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor și al energiei. Acest lucru va contribui la reducerea nevoii de materii prime critice, fără a compromite disponibilitatea și performanța produselor și accesibilitatea lor din punctul de

² Comunicare a Comisiei către Parlamentul European și Consiliu - Inițiativa privind materiile prime: satisfacerea necesităților noastre esențiale pentru asigurarea creșterii economice și locurilor de muncă în Europa [COM(2008) 699 final].

³ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Reziliența materiilor prime critice: trasarea unui model pentru îmbunătățirea securității și a durabilității [COM(2020) 474 final].

⁴ A se vedea, de asemenea, COM(2021) 750 „Raport pe 2021 de analiză prospectivă strategică - Capacitatea și libertatea de acțiune a UE”, în care „asigurarea și diversificarea aprovizionării cu materii prime critice” sunt enumerate printre cei 10 piloni ai autonomiei strategice deschise a Europei.

⁵ Comunicare comună către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Angajamentul extern al UE în domeniul energiei într-o lume în schimbare [SWD(2022) 152 final].

⁶ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Un nou Plan de acțiune privind economia circulară: Pentru o Europă mai curată și mai competitivă [COM(2020) 98 final].

vedere al prețurilor, și va permite reciclarea materiilor prime critice și reutilizarea lor în produse noi.

Cu toate acestea, UE nu va fi niciodată autonomă în ceea ce privește aprovizionarea cu materii prime critice și va continua să se bazeze pe importuri pentru cea mai mare parte din consumul său.

Prin urmare, UE trebuie să își intensifice **angajamentul asumat la nivel mondial**, să dezvolte și să diversifice investițiile, producția și comerțul cu parteneri de încredere și să depună eforturi pentru a-și reduce dependența de o aprovizionare extrem de concentrată și pentru a aborda vulnerabilitățile care rezultă din aceasta. UE va urmări aceste obiective în cooperare cu țările terțe pentru a asigura parteneriate reciproc avantajoase în vederea promovării dezvoltării economice a acestora într-un mod durabil, creând în același timp lanțuri valorice sigure, reziliente, accesibile din punctul de vedere al prețurilor și suficient de diversificate pentru UE. Acest lucru este, de asemenea, în interesul partenerilor UE, deoarece consolidează valoarea adăugată a UE în cadrul parteneriatului. De exemplu, în cazul unor perturbări în țările partenere, o capacitate sporită a UE i-ar permite să își sprijine mai bine partenerii și să atenueze provocările în materie de aprovizionare de la nivel mondial.

Inițiativele noastre cu privire la materiile prime critice reflectă această ambiție și se bazează pe trei piloni care se completează reciproc:

- (1) **dezvoltarea lanțului valoric al materiilor prime critice în UE;**
- (2) **stimularea diversificării aprovizionării și crearea de parteneriate reciproc avantajoase care să sprijine producția la nivel mondial;**
- (3) **încurajarea aprovizionării durabile și promovarea circularității.**

II. Dezvoltarea lanțului valoric al materiilor prime critice în UE

II.1. Un regulament dedicat materiilor prime critice

Propunerea de **regulament**⁷ stabilește obiectivul general de a asigura accesul UE la o aprovizionare sigură și durabilă cu materii prime critice și cuprinde măsuri de consolidare a capacităților UE de-a lungul întregului lanț valoric. Pentru a se asigura că măsurile prevăzute în regulament se concentrează asupra celor mai relevante materiale, a fost stabilită o listă a materiilor prime strategice (MPS). Regulamentul cuprinde măsuri de-a lungul întregului lanț valoric, astfel încât, până în 2030, capacitatea UE să se apropie sau să atingă nivelul de cel puțin 10 % din cererea internă de materii prime strategice pentru minerit și extracție (în cazul în care rezervele UE permit acest lucru), de cel puțin 40 % pentru prelucrare și rafinare și de cel puțin 15 % pentru reciclare. Dacă aceste niveluri sunt atinse, ele ar contribui în mod semnificativ la eforturile de diversificare necesare pentru a garanta faptul că, până în 2030, cel mult 65 % din consumul anual al Uniunii, pentru fiecare dintre materiile prime strategice, în orice etapă relevantă de prelucrare, provine dintr-o singură țară terță.

⁷ Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unui cadru pentru asigurarea unei aprovizionări sigure și durabile cu materii prime critice și de modificare a Regulamentelor (UE) 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1724 și (UE) 2019/1020 [COM(2023) 160 final].

Listele propuse de **materii prime critice și strategice**⁸, anexate la regulament, vor fi revizuite și, dacă este necesar, actualizate cel puțin o dată la patru ani. Aceste liste vor orienta acțiunile UE. Un prim pas în dezvoltarea unei capacități interne a UE este acela de a înțelege mai bine care sunt resursele disponibile, prin elaborarea, cel puțin o dată la cinci ani, a unor programe de explorare în UE și prin actualizarea cunoștințelor geologice.

Lanțul valoric al materiilor prime strategice al UE va fi consolidat prin selectarea și punerea în aplicare a unor **proiecte strategice** care vor acoperi întregul lanț valoric, inclusiv reciclarea, și care vor contribui la creșterea capacității UE. Proiectele strategice vor beneficia în special de procese de autorizare raționalizate. Astfel de proiecte strategice s-ar putea desfășura și în țări terțe.

Unele state membre și-au revizuit și modernizat deja cadrele privind materiile prime, mineritul și **autorizarea**. Comisia încurajează toate statele membre să analizeze dacă este necesară o actualizare a cadrelor lor naționale și subnaționale pentru a sprijini un lanț valoric al materiilor prime critice sigur și durabil. Statele membre sunt încurajate să își sporească eficiența în ceea ce privește autorizarea proiectelor privind materiile prime critice, inclusiv pentru cele care nu sunt considerate proiecte strategice. De asemenea, statele membre sunt invitate să adopte programe naționale care au scopul de a spori circularitatea lanțurilor valorice ale materiilor prime critice, inclusiv valorificarea materiilor prime critice din deșeurile miniere.

Statele membre pot lua, de asemenea, măsuri pentru **perfecționarea și formarea capacităților personalului lor administrativ** pentru a gestiona simplificarea procedurilor de autorizare, valorificând oportunitățile de sprijin din partea UE pentru consolidarea capacității administrative, cum ar fi Instrumentul de sprijin tehnic⁹. Trebuie luate în considerare și alte măsuri de îmbunătățire a capacităților administrative, cum ar fi instrumentele digitale și fluxurile de lucru raționalizate. Pentru a facilita schimbul de informații, statele membre ar putea avea în vedere crearea unor platforme pe bază de voluntariat pentru autoritățile care acordă autorizații, prin furnizarea de bune practici sau de asistență tehnică.

Sunt necesare eforturi continue pentru a răspunde preocupărilor cu privire la **sensibilizarea publicului și acceptarea de către public**. Procesele eficiente și cuprinzătoare de consultare publică și comunicarea transparentă și constantă cu persoanele vizate, inclusiv cu popoarele indigene și cu publicul larg, atunci când este cazul, pot contribui la abordarea acestor provocări.

Regulamentul instituie, de asemenea, un mecanism de coordonare a **monitorizării** lanțurilor de aprovizionare cu materii prime critice. Împreună cu statele membre, Comisia va efectua **teste de rezistență** în ceea ce privește lanțurile de aprovizionare cu materii prime strategice.

Regulamentul prevede măsuri de **atenuare a riscurilor în materie de aprovizionare** care ar putea avea un impact asupra bunei funcționări a pieței unice, inclusiv prin coordonarea **stocurilor strategice de materii prime strategice** și prin acordarea de sprijin întreprinderilor

⁸ Materiile prime strategice au o importanță strategică ridicată, caracterizându-se printr-un decalaj potențial semnificativ între oferta globală și cererea estimată, și sunt materiale în cazul cărora o creștere a producției este relativ dificilă.

⁹ Regulamentul (UE) 2021/240 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 februarie 2021 (JO L 57, 18.2.2021, p. 1).

din Uniune, de exemplu achiziționarea în comun de materii prime strategice. Acestea vor fi strâns coordonate cu analizele prospective și cu evaluările detaliate ale lanțului de aprovizionare cu tehnologii, efectuate de Comisie.

Un **comitet** care va reuni cele mai bune competențe disponibile din cadrul Comisiei Europene și din statele membre va avea responsabilitatea de a analiza și monitoriza piețele, de a evalua riscurile, de a oferi consultanță cu privire la strategiile de atenuare, de a acorda asistență pentru proiecte strategice, de a facilita constituirea de stocuri strategice și de a organiza discuții periodice cu privire la parteneriatele strategice.

II.2. Sprijin financiar

Proiectele strategice vor necesita, de asemenea, mijloace **financiare** adecvate. În conformitate cu normele în materie de concurență, regulamentul propune organizarea de reuniuni între instituțiile financiare relevante și statele membre și Comisia pentru a discuta despre sursele private de finanțare, instrumentele financiare existente și fondurile UE și pentru a facilita încheierea de acorduri de achiziții.

Comisia va colabora cu partenerii de implementare a **InvestEU** pentru a căuta modalități de extindere a sprijinului pentru investiții, în conformitate cu obiectivele comune prevăzute în Regulamentul (UE) 2021/523¹⁰ și în propunerea de regulament, inclusiv prin operațiuni de finanțare mixtă. Platforma de consiliere InvestEU poate contribui la crearea de proiecte viabile. Investițiile private realizate de întreprinderi, investitori financiari și achizitori sunt esențiale.

În temeiul **Regulamentului privind taxonomia**¹¹, Comisia este împuternicită să elaboreze o listă a activităților durabile din punctul de vedere al mediului prin definirea, prin intermediul unor acte delegate, a unor criterii tehnice de examinare pentru fiecare obiectiv de mediu. Ca activitate subsecventă a viitorului act delegat privind mediul, care va acoperi reciclarea, Comisia va solicita Platformei privind finanțarea durabilă 2.0 să elaboreze criterii taxonomice pentru minerit și rafinare, pe baza activităților începute în cadrul Platformei 1.0, care urmează să fie analizate și ulterior adoptate de Comisie.

Finanțarea privată în sine ar putea să nu fie suficientă, iar punerea în aplicare eficace a proiectelor de-a lungul lanțului valoric al materiilor prime critice ar putea necesita sprijin public, inclusiv sub formă de **ajutoare de stat**. În ceea ce privește resursele naționale, cadrul privind ajutoarele de stat oferă posibilități ample de mobilizare a investițiilor private și de punere în aplicare eficace a proiectelor care vizează materiile prime critice. În plus, Comisia a adaptat recent normele privind ajutoarele de stat pentru a oferi o mai mare flexibilitate statelor membre în ceea ce privește acordarea de ajutoare, inclusiv în ceea ce privește procesele de producție și reciclare a materiilor prime critice bazate pe tehnologii esențiale cu zero emisii nete. Scopul este de a accelera și de a simplifica și mai mult procesul, prin calcule mai ușoare, proceduri mai simple și aprobări accelerate, limitând în același timp denaturările pieței unice și menținând obiectivele de coeziune.

¹⁰ Regulamentul (UE) 2021/523 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 martie 2021 de instituire a Programului InvestEU și de modificare a Regulamentului (UE) 2015/1017 (JO L 107, 26.3.2021, p. 30).

¹¹ Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2020 privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/2088 (JO L 198, 22.6.2020, p. 13-43).

Comisia:

- *va colabora cu BEI și cu alți parteneri de implementare ai InvestEU pentru a căuta modalități de extindere a sprijinului pentru investiții în cadrul lanțului de aprovizionare cu materii prime critice, inclusiv prin operațiuni de finanțare mixtă, prin încurajarea respectivilor parteneri să își dezvolte competențe interne pentru a stimula finanțarea investițiilor în materii prime și prin evaluarea barierelor din calea investițiilor în această industrie;*
- *va solicita Platformei privind finanțarea durabilă 2.0 să elaboreze criterii taxonomice pentru minerit și rafinare.*

II.3. Standardizarea

În februarie 2023, Comisia a adoptat Programul de lucru anual al **Uniunii privind standardizarea europeană**. Una dintre prioritățile sale strategice este elaborarea de standarde europene pentru explorarea, extracția, rafinarea și reciclarea materiilor prime critice, care să consolideze lanțul valoric al UE și reziliența UE. În plus, cerințele tehnice privind tratarea, inclusiv valorificarea, reciclarea și pregătirea pentru reutilizare a materiilor prime critice trebuie să fie sprijinite prin acțiuni de standardizare. Acest lucru ar asigura aplicarea coerentă a normelor tehnice la nivelul UE.

La **nivel internațional**, standardizarea europeană funcționează într-un context global din ce în ce mai competitiv. Experții europeni și organismele naționale de standardizare au deja o contribuție importantă la activitatea Organizației Internaționale de Standardizare (ISO) și ar trebui să își asume un rol și mai activ în cadrul activității de stabilire a standardelor internaționale conexe, pentru a se asigura că principiile și valorile UE care stau la baza legislației relevante a UE, precum și angajamentele internaționale, se reflectă în standardele tehnice internaționale privind materiile prime critice. Comisia va facilita schimburile și coordonarea dintre statele membre, organismele de standardizare ale UE și industriile din UE pentru a face schimb de resurse în sprijinul proceselor internaționale de standardizare.

În conformitate cu Strategia UE privind standardizarea și cu programul de lucru al Uniunii privind standardizarea europeană, Comisia:

- *se va asigura că Forumul la nivel înalt privind standardizarea europeană (High-Level Forum on European Standardisation - HLF) include și un flux de lucru specific privind materiile prime critice ca element esențial pentru o piață unică rezilientă;*
- *va oferi sprijin pentru elaborarea de standarde europene pentru procesele industriale bazate pe materii prime critice utilizate în dubla tranziție, inclusiv pentru activitățile legate de circularitate.*

II.2. Deținerea competențelor necesare

Astfel cum se prevede în Agenda pentru competențe din 2020, pentru a rămâne competitivă, UE are nevoie de o forță de muncă care să dețină **competențele necesare** pentru tranziția verde și digitală. Crearea unor lanțuri valorice viabile pentru materiile prime critice în Europa nu se poate realiza fără o dezvoltare adecvată a competențelor (geologi, metalurgiști, ingineri mecanici, lucrători minieri, sortatori, reciclatori și, de asemenea, profesioniști în domeniile de înaltă tehnologie relevante pentru sector etc.). Având în vedere transformarea competențelor, în cazul cărora circularitatea va juca un rol mai dominant, de exemplu în cadrul lanțului

valoric al bateriilor și al procesului de prelucrare a acestora, nevoile de recalificare devin din ce în ce mai importante. Pe lângă măsurile orizontale prevăzute în Agenda pentru competențe din 2020, succesul lanțurilor valorice ale materiilor prime critice din UE va necesita politici sectoriale specifice în materie de competențe.

Statele membre sunt puternic încurajate să utilizeze **instrumentele de finanțare disponibile ale UE**, cum ar fi Fondul social european Plus (FSE+), Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) și Mecanismul pentru o tranziție justă (MTJ) pentru a sprijini măsurile de educație și formare în vederea perfecționării forței de muncă de-a lungul lanțului valoric al materiilor prime critice, abordând deficitul de talente identificat în regiunile UE¹². Inițiativa privind atragerea de talente în domeniul tehnologiei profunde, înscrisă în buget în contextul noii Agende europene de inovare, va contribui, de asemenea, la transformarea necesară a competențelor printr-un program de pionierat care vizează formarea, în următorii trei ani, a unui milion de persoane în domeniile tehnologiei profunde din Europa.

Comisia:

- *va stabili un parteneriat la scară largă în materie de competențe privind materiile prime critice cu părțile interesate și cu autoritățile publice în temeiul Pactului european privind competențele, cu scopul de a desfășura activități de educație și formare de succes de-a lungul întregului lanț valoric;*
- *va propune înființarea unei academii pentru materii prime ca parte a academiilor pentru industria cu zero emisii nete pentru a dezvolta și a oferi programe de educație și formare pentru recalificarea și perfecționarea forței de muncă în vederea extinderii lanțului valoric al materiilor prime critice din Europa.*

II.6. Cercetare și inovare

Cercetarea și inovarea (C&I) în cadrul lanțului valoric al materiilor prime critice sunt esențiale pentru dezvoltarea de cunoștințe, soluții inovatoare și procese extrem de durabile, pentru explorare, extracție, prelucrare, rafinare, reciclare, proiectare eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor, utilizare și înlocuire. De exemplu, în cazul turbinelor eoliene, magneții permanenți din pământuri rare ar putea fi înlocuiți cu alte componente, cum ar fi generatoare sincrone multipolare. În mod similar, metalele din grupul platinei utilizate drept catalizatori în pilele de combustie ar putea fi înlocuite parțial sau total cu alte metale, cum ar fi nitruri, carbură sau calcogenide. Dezvoltarea de materiale avansate joacă un rol important, în special în înlocuirea materiilor prime critice. Rezultatele cercetărilor în aceste domenii ar trebui, de asemenea, să fie preluate în viitoarele standarde.

Fiecare dintre aceste părți ale lanțului valoric se confruntă cu provocări legate de evenimente geologice, caracteristici de mineralizare, proprietăți chimice, aplicații și performanța energetică, de mediu și socială. Este nevoie de cercetare în acest sens în cazul materiilor prime critice și necritice pentru a face față provocărilor legate de aprovizionare, precum și pentru a atenua creșterea cererii în UE. Acțiunile întreprinse la nivelul tuturor părților lanțului

¹² Valorificarea talentelor în regiunile Europei – a se vedea https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/ip_23_145.

valoric menționate mai sus vor diversifica sursele de aprovizionare ale UE și îi vor asigura durabilitatea.

În cadrul programului de lucru Orizont Europa (2021-2024), UE a prevăzut în buget proiecte privind explorarea, extracția, prelucrarea și reutilizarea, reciclarea și valorificarea, în valoare de 470 de milioane EUR.

Comisia:

- *va consolida implementarea și adoptarea descoperirilor revoluționare existente și emergente în domeniul cercetării și inovării prin intermediul Consiliului European pentru Inovare și al Institutului European de Inovare și Tehnologie, în conformitate cu Noua agendă europeană de inovare;*
- *va prezenta un plan de acțiune coordonat cu statele membre privind materialele avansate, inclusiv înlocuirea materiilor prime critice, pentru a asigura niveluri de investiții în C&I proporționale cu provocările;*
- *va elabora un plan strategic de punere în aplicare prin intermediul forumului existent al părților interesate, care va orienta prioritățile UE în materie de C&I în următorii ani.*

III. Stimularea diversificării aprovizionării și crearea de parteneriate reciproc avantajoase care să sprijine producția la nivel mondial

UE va continua să se bazeze pe importurile de materii prime pentru a-și realiza dubla tranziție și pentru a-și spori capacitățile de apărare. Ea lucrează deja în mod activ la o gamă largă de instrumente pentru a facilita comerțul, investițiile și cooperarea în vederea deschiderii de oportunități la nivel mondial, sporind astfel securitatea materiilor prime critice și accesibilitatea acestora din punctul de vedere al prețurilor. Având în vedere provocările actuale, pentru a avea un impact real, setul de instrumente ar trebui utilizat simultan cu țările partenere interesate. Trebuie identificate sinergii între diferitele instrumente disponibile pentru a asigura o abordare coerentă și a obține rezultate eficiente în cel mai scurt timp posibil, în special prin intermediul strategiei „Global Gateway” și al punerii sale în aplicare, mobilizând instrumentele financiare și de politică ale UE și ale statelor sale membre. Coordinarea consolidată a tuturor acțiunilor internaționale ale UE va fi asigurată prin crearea unui grup de lucru specific privind acțiunile externe pentru materiile prime critice, în cooperare cu structurile relevante existente, în special cu cele legate de Global Gateway.

III.1. Clubul pentru materiile prime critice: colaborarea cu partenerii interesați

Accesul la o aprovizionare sigură, accesibilă din punctul de vedere al prețurilor și durabilă cu materii prime critice reprezintă o preocupare comună a multor parteneri și o temă esențială în cadrul multor foruri interguvernamentale (cum ar fi G7, G20, Agenția Internațională a Energiei și Agenția Internațională pentru Energie Regenerabilă) sau al unor inițiative precum Parteneriatul pentru securitatea mineralelor¹³ sau parteneriatele strategice cu țări terțe. În

¹³ Parteneriatul pentru securitatea mineralelor (*Minerals Security Partnership* - MSP) a fost inițiat de SUA în 2022 ca o grupare de țări care împărtășesc aceeași viziune cu scopul de a face schimb de informații cu privire la evoluțiile din țările terțe în ceea ce privește materiile prime critice, pentru a identifica oportunitățile de investiții

plus, cooperarea internațională este esențială pentru a contracara poziția dominantă a unora pe piață și pentru a răspunde provocării reprezentate de sustenabilitate.

UE ar trebui să completeze și să aprofundeze aceste acțiuni prin **instituirea unui club pentru materiile prime critice**, care să reunească țările consumatoare și țările bogate în resurse pentru a promova aprovizionarea sigură și durabilă cu materii prime critice. UE ar trebui să se alăture partenerilor pentru promovarea unei aprovizionări fiabile, bazate pe comerț, transparente și ecologice cu materii prime critice. În special, Clubul pentru materiile prime critice ar trebui să încurajeze investițiile durabile în țările producătoare și să le permită să avanseze în cadrul lanțului valoric.

Clubul ar urma să fie deschis părților care împărtășesc aceeași viziune și care doresc să dezvolte următoarele acțiuni, pe baza unui set de principii convenite:

- intensificarea monitorizării dezvoltării pieței și a schimbului de cunoștințe;
- intensificarea eforturilor de explorare;
- consolidarea unui mediu favorabil investițiilor durabile;
- reducerea timpului necesar pentru introducerea pe piață a proiectelor de investiții;
- facilitarea accesului pe piață, prin cooperare în materie de reglementare;
- colaborarea pentru promovarea drepturilor lucrătorilor și a practicilor responsabile din punct de vedere social în cadrul lanțurilor de aprovizionare cu materii prime critice;
- promovarea unei economii circulare și durabile care să funcționeze la nivel transfrontalier și stimularea capacităților de reciclare de înaltă calitate;
- stimularea inovării în acest sector pentru a debloca noi surse de aprovizionare;
- oferirea unei abordări eficiente și coordonate în ceea ce privește pregătirea și răspunsul la situații de criză.

Comisia va discuta cu potențialii parteneri interesați de înființarea acestui club. Negocierile dintre UE și SUA privind un acord specific referitor la mineralele critice, anunțate la data de 10 martie 2023, oferă o bază pentru a acționa în direcția înființării unui club pentru materiile prime critice mai extins și mai amplu.

Comisia:

- *va înființa un club pentru materiile prime critice împreună cu partenerii săi pentru a consolida lanțurile de aprovizionare și a diversifica sursele de aprovizionare, precum și pentru a se adresa tuturor partenerilor potențiali în scopul creării acestei alianțe.*

și pentru a coinvesti în proiecte de minerit, rafinare și reciclare care respectă standarde înalte de mediu, sociale și de guvernare în țările partenere, precum și în „țările-țintă”.

III.2. Acorduri comerciale și de investiții pentru stabilirea cadrului necesar și lansarea unor acorduri de facilitare a investițiilor durabile de a doua generație

Având în vedere că activitățile extractive și de rafinare implică o utilizare intensivă a capitalului, operatorii economici au nevoie, în țările bogate în resurse, de un mediu de afaceri favorabil investitorilor, previzibil și stabil. Pe baza cadrelor multilaterale, plurilaterale și bilaterale existente, UE va continua să adopte măsuri pentru atingerea acestui obiectiv.

În primul rând, Organizația Mondială a Comerțului (OMC) și **acordurile sale multilaterale și plurilaterale** stabilesc cadrul general de referință care garantează transparența, previzibilitatea și securitatea juridică, de exemplu prin dispoziții referitoare la tarife, nediscriminare sau interzicerea restricțiilor la export. Un acord plurilateral privind „facilitarea investițiilor pentru dezvoltare” este în curs de negociere. Acesta va stimula investițiile în țările în curs de dezvoltare, inclusiv în sectorul materiilor prime critice, în special prin punerea la dispoziția publicului a unor informații ușor accesibile privind normele în materie de investiții și prin reducerea întârzierilor în obținerea autorizațiilor și aprobărilor din partea administrațiilor publice.

La 9 decembrie 2022, UE a încheiat negocierile pentru modernizarea Acordului de asociere UE-Chile existent. Acordul cuprinde un capitol dedicat energiei și materiilor prime, care va contribui la asigurarea unui acces mai bun la investiții durabile în materii prime critice, cum ar fi litiul, sprijinind în același timp Chile în dezvoltarea economiei sale verzi, în special în ceea ce privește energia din surse regenerabile și hidrogenul.

În al doilea rând, UE recurge la **acordurile sale bilaterale pentru** a aprofunda legăturile comerciale și de investiții la nivel mondial și pentru a diversifica lanțurile de aprovizionare, inclusiv în cadrul lanțurilor de aprovizionare cu materii prime critice, sporind astfel reziliența economiei UE.

UE are deja cea mai mare rețea de **acorduri comerciale** din lume. Acordurile recente cu Mexic, Regatul Unit, Noua Zeelandă și Chile¹⁴ conțin un capitol dedicat energiei și materiilor prime. Sunt în desfășurare, de asemenea, negocieri cu Australia și Indonezia, care dețin rezerve semnificative de materii prime vitale pentru tranziția energetică, cum ar fi pământurile rare și nichelul.

Împreună cu partenerii săi, Comisia va analiza modalitățile de sprijinire a ambiției acestora de a dezvolta capacități de extracție, prelucrare și reciclare. În cadrul negocierilor în curs, Comisia va aborda aspecte legate de materiile prime, cum ar fi procedurile de evaluare a impactului preconizat sau tratamentul nediscriminatoriu pentru investitorii din țările terțe, și va analiza oportunitatea renegocierii unor acorduri existente în vederea consolidării disciplinelor privind comerțul cu materii prime și investițiile în acestea. Se va acorda o atenție deosebită țărilor africane care au un mare potențial de furnizare de materii prime și de integrare ulterioară în lanțurile valorice ale materiilor prime critice în beneficiul reciproc al ambelor părți, inclusiv celor care pun în aplicare acorduri de parteneriat economic (APE).

¹⁴ Chile este unul dintre cei mai mari producători de litiu din lume.

De asemenea, Comisia va acorda o atenție deosebită investițiilor durabile și se angajează să dezvolte în continuare acorduri de facilitare a investițiilor durabile (SIFA)¹⁵. **Acordurile SIFA de a doua generație** vor include, de asemenea, dispoziții privind dezvoltarea durabilă și dispoziții suplimentare privind energia și materiile prime și vor stabili dialoguri pentru sprijinirea proiectelor industriale și a creării de valoare la nivel local prin stabilirea unui set de priorități sectoriale și de modalități de implicare a sectorului privat. UE a încheiat recent negocierile cu Angola privind încheierea unui acord SIFA¹⁶. Sunt în desfășurare discuții preliminare cu Nigeria cu privire la un astfel de acord și ar putea urma discuții în acest sens și cu alte țări.

În cele din urmă, ar trebui reamintit faptul că, pentru marea majoritate a importurilor de materii prime critice din UE (92 % ca valoare), nu se plătesc taxe la import datorită taxelor vamale în regimul clauzei națiunii celei mai favorizate stabilite la valoarea zero sau acordurilor comerciale în vigoare. Pentru restul importurilor de materii prime critice se aplică taxe cuprinse între 2 % și 7 % pentru produsele neprelucrate (de exemplu, magneziu neprelucrat: 5 %) și între 3 % și 9 % pentru câteva produse prelucrate (de exemplu, galii prelucrat: 3 %). Comisia va urmări îndeaproape impactul taxelor vamale asupra capacității de a importa materii prime critice și va examina cererile de **suspendare a taxelor vamale**, având în vedere obiectivele de facilitare a diversificării materiilor prime critice și de reducere a dependențelor noastre.

Comisia:

- *va depune în continuare eforturi pentru susținerea și consolidarea OMC, inclusiv în cadrul negocierilor cu privire la acordul plurilateral privind „facilitarea investițiilor pentru dezvoltare”;*
- *va utiliza rețeaua sa extinsă de acorduri de facilitare a investițiilor durabile și de acorduri de liber schimb pentru a sprijini ambiția partenerilor comerciali ai UE de a dezvolta capacități de prelucrare și de a crea parteneriate reciproc avantajoase, cum ar fi cu Chile și Australia;*
- *va urmări îndeaproape impactul taxelor vamale asupra capacității de a importa materii prime critice și va examina cererile de suspendare a taxelor vamale.*

III.3. Parteneriate strategice bilaterale pentru transformarea oportunităților de investiții în realități economice

Având în vedere necesitatea de a crește urgent producția de materii prime critice la nivel mondial, UE își va consolida cooperarea cu țările terțe prin stimularea investițiilor durabile în cadrul lanțurilor valorice ale materiilor prime critice și în alte componente situate în avalul lanțului valoric, precum și prin **transformarea oportunităților economice în realități**

¹⁵ Un acord SIFA acoperă facilitarea tuturor tipurilor de investiții, în toate sectoarele economiei, în fiecare etapă a investiției – de la înființare la exploatare – și are drept scop să aducă beneficii atât întreprinderilor din UE, cât și antreprenorilor locali, punând accentul pe previzibilitatea și transparența cadrului de reglementare, pe simplificarea procedurilor de autorizare, pe stabilirea de puncte focale ca prime puncte de contact între investitori și administrație și pe implicarea părților interesate, cum ar fi organizațiile neguvernamentale, organizațiile patronale și de afaceri și sectorul comercial.

¹⁶ A se vedea https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/ip_22_6136.

reciproc avantajoase. Parteneriatele strategice în cadrul lanțurilor valorice ale materiilor prime reprezintă un instrument important pentru consolidarea acestei cooperări.

Parteneriatele strategice promovează creșterea durabilă și contribuie la reziliența lanțurilor valorice industriale și ale materiilor prime. În final, parteneriatele valorifică integrarea lanțurilor valorice industriale și ale materialelor între UE și țara parteneră. Aceste parteneriate au următoarele **obiective**:

- (i) integrarea lanțurilor valorice ale materiilor prime din UE cu cele ale țării partenere, inclusiv cooperarea în vederea identificării de proiecte strategice eligibile în temeiul regulamentului, privind cercetarea și inovarea și schimbul de cunoștințe și tehnologii legate de explorarea, extracția, prelucrarea și reciclarea durabile ale materiilor prime critice, înlocuirea materiilor prime critice și monitorizarea riscurilor legate de aprovizionare;
- (ii) îmbunătățirea cadrelor de reglementare ale UE și ale țărilor partenere, precum și a capacității de a asigura respectarea normelor relevante;
- (iii) promovarea beneficiilor industriale și economice reciproce printr-o creștere a valorii adăugate a producției în țările terțe;
- (iv) elaborarea și îmbunătățirea standardelor internaționale, inclusiv garantarea faptului că acestea oferă un nivel ridicat de protecție socială și de mediu și sprijină angajamentele lor în materie de climă și mediu;
- (v) mobilizarea de fonduri în vederea dezvoltării infrastructurii necesare pentru lanțul valoric al materiilor prime;
- (vi) colaborarea în scopul sporirii rezilienței și durabilității lanțurilor de aprovizionare cu materii prime critice;
- (vii) sporirea gradului de formare și a competențelor legate de lanțul valoric al materiilor prime critice.

În cazul țărilor în curs de dezvoltare, parteneriatele se bazează pe crearea de valoare la nivel național, sprijinindu-le să avanseze în cadrul lanțului valoric prin utilizarea cadrului Strategiei „Global Gateway”.

Fiecare parteneriat este ghidat de o **foaie de parcurs** care include acțiuni concrete convenite în cadrul fiecărui pilon. Punerea în aplicare a foi de parcurs este monitorizată anual și poate fi actualizată cu noi acțiuni, după caz. Parteneriatele și foile de parcurs aferente sunt elaborate și puse în aplicare în cadrul unei abordări de tip „Echipa Europa”, care cuprinde statele membre și industria și instituțiile acestora.

Primul parteneriat strategic a fost instituit în 2021 în cadrul Acordului economic și comercial cuprinzător (CETA) dintre UE și **Canada**. Acesta a condus deja la investiții ale UE în Canada în domeniul materialelor active catodice și al achizițiilor de litiu, nichel și cobalt pentru baterii, precum și la investiții ale Canadei în UE privind materiile prime critice.

Un parteneriat cu **Ucraina** a fost, de asemenea, semnat în 2021. Ucraina este un furnizor important de titan la nivel mondial și reprezintă o sursă potențială de peste douăzeci de materii prime critice pentru UE. În cadrul parteneriatului, în 2022 a fost semnat un memorandum de înțelegere între Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) și Institutul geologic din Ucraina (*Ukrainian Geological Survey*).

În noiembrie 2022, Comisia a semnat parteneriate strategice cu **Kazahstan** și **Namibia**.

Până în prezent, au fost convenite parteneriate strategice cu țările cu care UE a negociat sau a încheiat un acord comercial și de investiții. Aceste **acorduri și parteneriate strategice sunt, de fapt, complementare**, oferind un cadru politic și o cooperare bilaterală concretă în

domeniul specific al materiilor prime critice. Pentru țările care nu au acorduri comerciale și de investiții cu UE în vigoare, Comisia va promova obiectivul de a nu denatura comerțul și investițiile atunci când va negocia memorandumul de înțelegere de instituire a parteneriatului. Regulamentul prevede organizarea de către Comitetul pentru materii prime critice de discuții periodice cu privire la parteneriatele strategice, în cooperare cu structurile Global Gateway.

Comisia:

- *va urmări să extindă rețeaua de parteneriate strategice privind materiile prime;*
- *va promova obiectivul de a nu denatura comerțul și investițiile în cadrul parteneriatelor strategice privind materiile prime.*

III.4. Global Gateway – abordarea reciproc avantajoasă prin care UE se face remarcată

UE va sprijini investițiile în proiecte de infrastructură relevante pentru lanțurile noastre de aprovizionare cu materii prime critice, pentru a crește furnizarea la nivel mondial și nivelul de integrare a lanțului valoric internațional și pentru a contribui la diversificare. Strategia „Global Gateway” va fi instrumentul de sprijinire a țărilor partenere în cadrul unor **proiecte concrete în materie de infrastructură și conectivitate**, inclusiv prin stimularea și mobilizarea unor investiții concrete din sectorul privat de-a lungul lanțului valoric al materiilor prime critice.

Multe dintre cele mai bogate surse de materii prime critice din lume se găsesc pe piețele emergente și în economiile în curs de dezvoltare. Sectorul materiilor prime este important pentru multe țări partenere ale UE, atât din punct de vedere economic, cât și din punctul de vedere al ocupării forței de muncă, iar **UE s-a angajat să sprijine țările partenere să avanseze în cadrul lanțului valoric**. Prin punerea în aplicare a unei abordări de tip „Echipa Europa” între UE, statele sale membre și alți actori relevanți (cum ar fi instituțiile de finanțare a dezvoltării, Banca Europeană de Investiții, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare) și prin crearea de sinergii cu sectorul privat european, unele proiecte privind materiile prime critice vor fi definite ca priorități în cadrul Strategiei „Global Gateway”¹⁷. În colaborare cu acești parteneri, proiectele privind materiile prime vor fi concepute astfel încât să sporească valoarea adăugată la nivel național. Acest lucru va oferi țărilor partenere vizate o ofertă de înaltă calitate și extinsă din partea UE, corelând interesele partenerilor cu interesele UE, și va contribui la reducerea deficitului de investiții la nivel mondial în cadrul lanțurilor de aprovizionare cu materii prime critice de la nivel mondial, stimulând în același timp competitivitatea, durabilitatea și securitatea. Țările cu care UE a stabilit parteneriate strategice ar urma să fie considerate prioritare.

În contextul promovării durabilității și a acțiunilor climatice în cadrul lanțului de aprovizionare cu materii prime, crearea de locuri de muncă durabile și promovarea muncii decente sunt obiective generale ale Strategiei „Global Gateway”, la care investițiile trebuie să contribuie în mod activ. Acest lucru include acordarea unei atenții deosebite grupurilor vulnerabile care se confruntă cu provocări specifice în ceea ce privește intrarea pe piața muncii, precum și unor probleme grave, cum ar fi munca copiilor. Având în vedere sensibilitățile și provocările cunoscute din industriile extractive, UE va acorda o atenție deosebită furnizării sprijinului necesar autorităților din țările terțe care găzduiesc proiecte

¹⁷ A se vedea https://www.eeas.europa.eu/eeas/global-gateway_en.

privind materiile prime critice în vederea **consolidării capacității de bună guvernare și a practicilor comerciale transparente în acest sector**. În acest sens, UE va urmări să sprijine autoritățile respective pentru a-și consolida cadrul legislativ și de asigurare a respectării legislației pentru a se asigura că se iau măsuri de atenuare în scopul reducerii la minimum a oricărui impact negativ care rezultă din activitățile de extracție, rafinare și/sau prelucrare asupra comunităților locale sau asupra climei și a mediului. Un alt pilon important al intervenției UE este orientarea programelor de educație și formare profesională (EFP) în direcția dezvoltării competențelor necesare pentru a beneficia de oportunitățile de angajare create prin intervențiile în sectorul materiilor prime critice.

Comisia:

- *va sprijini proiectele realizate în cadrul Strategiei „Global Gateway” împreună cu țările partenere și care vizează lanțurile valorice durabile ale materiilor prime, acordând în același timp o atenție deosebită standardelor de mediu, sociale și de guvernare și valori adăugate locale.*

III.5. Reducerea riscului investițiilor în străinătate

Pe lângă garanțiile pentru investiții oferite în cadrul Fondului european pentru dezvoltare durabilă Plus, UE va urmări, de asemenea, să simplifice **accesul la finanțarea comerțului pentru investițiile** în lanțurile de aprovizionare cu materii prime critice la nivel mondial. O serie de agenții de creditare a exportului (ACE)¹⁸ din statele membre dispun de sisteme sau instrumente de reducere a riscurilor pentru a sprijini investițiile în străinătate care asigură importurile de materii prime critice pentru cumpărătorii din statul membru respectiv.

Eforturile depuse în prezent în direcția unei **strategii cuprinzătoare a UE privind creditele la export** pot contribui la consolidarea acțiunilor statelor membre, prin maximizarea influenței UE și a eficacității sprijinului oficial acordat, în special în cazul în care operatorii din UE concurează cu actori din țări terțe.

Acest lucru va consolida **coordonarea dintre instrumentele financiare externe** gestionate la nivelul UE, în special finanțarea pentru combaterea schimbărilor climatice și pentru dezvoltare, și instrumentele instituțiilor financiare relevante ale statelor membre, inclusiv ale agențiilor de credit la export, în special în cadrul Strategiei „Global Gateway”.

Un posibil **mecanism al UE pentru creditele la export** ar putea completa operațiunile agențiilor de creditare a exportului existente la nivelul statelor membre, ar spori impactul global al UE în acest domeniu și ar permite utilizarea sprijinului oficial pentru creditele la export în vederea mobilizării principalelor politici ale UE, inclusiv în domeniul materiilor prime critice. În final, UE sprijină activitatea de creare a unor stimulente în cadrul internațional care reglementează sprijinul oficial pentru creditele la export pe parcursul procesului actual de modernizare a normelor Acordului privind creditele la export care beneficiază de susținere oficială, integrat în OCDE. Aceste stimulente ar permite agențiilor de creditare a exportului să sprijine, prin intermediul unor condiții mai favorabile, tranzacțiile

¹⁸ Printre sistemele cunoscute sunt: Germania (<https://www.agaportal.de/en/ufk-garantien/grundlagen-ufk/grundzuege-ufk>); Suedia (<https://www.ekn.se/en/magazine/guarantees/sweden-secures-supply-of-strategic-raw-materials/>); Franța (<https://www.bpifrance.com/products/strategic-project-insurance/>); Finlanda (<https://www.finnvera.fi/eng/products/export-credit-guarantees/raw-material-guarantee>).

care implică materii prime critice utilizate în tehnologii care contribuie în mod semnificativ la atenuarea schimbărilor climatice.

Comisia:

- *va promova consolidarea coordonării între instituțiile financiare pentru dezvoltare și agențiile de creditare a exportului în ceea ce privește proiectele privind materiile prime, pentru a implementa noi instrumente combinate și pentru a asigura sinergii, începând cu proiecte-pilot în țările partenere strategice;*
- *va depune eforturi în cadrul OCDE pentru a îmbunătăți mecanismele și va colabora cu statele membre ale UE în scopul instituirii unui mecanism al UE pentru creditele la export care să sprijine, printre altele, lanțurile de aprovizionare cu materii prime critice din străinătate.*

III.6. Combaterea practicilor comerciale neloiale și intensificarea eforturilor de asigurare a respectării legislației

În prezent, numeroase guverne și-au îndreptat atenția către dezvoltarea sectorului materiilor prime critice, fiind motivate de cele mai multe ori de obiective industriale și geopolitice. OCDE a identificat peste 18 000 de măsuri problematice care afectează comerțul cu materii prime critice în diferitele sale etape¹⁹. Întrucât cererea de materii prime critice va crește în viitor, este posibil ca frecvența și impactul unor astfel de măsuri să crească în consecință, în absența unor eforturi globale de îmbunătățire a situației.

Acest lucru ar putea amenința securitatea aprovizionării sau ar putea crea condiții de concurență inechitabile care să submineze competitivitatea întreprinderilor, nu numai pentru UE, ci și pentru toate țările care depind de importurile de astfel de materiale. Însă restricțiile comerciale creează, de asemenea, ineficiențe. De exemplu, restricțiile la export utilizate ca instrument de stimulare a prelucrării mineralelor la nivel local nu sunt rentabile²⁰.

Prin urmare, Comisia depune eforturi semnificative pentru a asigura transparența în ceea ce privește politicile care denaturează concurența legate de materiile prime, prin finanțarea bazei de date a OCDE privind restricțiile la export²¹. Acesta reprezintă un prim pas esențial către sporirea nivelului de conștientizare la nivel mondial cu privire la preocupările în materie de politici generate de acest aspect, în special în ceea ce privește materiile prime critice necesare pentru tranziția energetică, în vederea abordării acestor aspecte în cadrul OMC.

UE a recurs deja la proceduri de soluționare a litigiilor în domeniul materiilor prime critice. De exemplu, în 2012, UE a avut câștig de cauză în cadrul unei proceduri de arbitraj împotriva

¹⁹ A se vedea <https://www.oecd.org/trade/topics/trade-in-raw-materials/>.

²⁰ Fliess, B., E. Idsardi și R. Rossouw (2017), „Export controls and competitiveness in African mining and minerals processing industries” (Controalele la export și competitivitatea în industriile mineritului și prelucrării mineralelor din Africa), OCDE, Trade Policy Papers, nr. 204, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/1fddd828-en>.

²¹ Disponibilă la adresa https://qdd.oecd.org/subject.aspx?Subject=ExportRestrictions_IndustrialRawMaterials.

Chinei, care a trebuit să își elimine restricțiile la exportul de pământuri rare²². Mai recent, UE a avut, de asemenea, câștig de cauză în cadrul unei proceduri de soluționare a litigiilor din cadrul OMC împotriva Indoneziei, care a avut ca obiect o restricție la exportul de nichel²³.

Istoricul UE în ceea ce privește combaterea practicilor neloiale este fără echivoc. Comisia își va intensifica eforturile de asigurare a respectării legislației pentru a face față provocărilor din ce în ce mai mari din acest sector și va combate cu fermitate măsurile de introducere de restricții la export luate de partenerii comerciali cu privire la minereuri, materii prime secundare sau materii prime critice care conțin deșeuri. În plus, Comisia va continua, de asemenea, să protejeze piața UE prin utilizarea instrumentelor sale de apărare comercială atunci când faptele justifică acest lucru, cu respectarea deplină a obligațiilor sale juridice internaționale și interne.

Acest lucru poate include, în cazul în care Comisia primește plângeri justificate în mod corespunzător în acest sens, inițierea de investigații pentru a examina dacă ar trebui luate măsuri de apărare comercială pentru a proteja industriile minieră și de prelucrare care ar putea fi împiedicate să se stabilească în UE din cauza importurilor de bunuri comercializate în mod neloial. În astfel de cazuri, interesul economic mai amplu al UE ar trebui să fie analizat cu atenție pentru a se asigura că măsurile de apărare comercială nu ar afecta în mod disproporționat interesele altor industrii din aval și nu ar crea denaturări în cadrul lanțurilor de aprovizionare cu materii prime critice.

În plus, în anumite cazuri, investițiile străine directe (ISD) realizate de investitori din afara UE pot reprezenta un risc la adresa securității sau a ordinii publice în UE tocmai pentru că ar putea avea un impact asupra aprovizionării cu factori de producție critici, inclusiv materii prime. Cadrul UE pentru examinarea ISD²⁴ oferă un cadru la nivelul UE prin care Comisia Europeană și statele membre pot coordona acțiuni de protejare a securității și/sau a ordinii publice în UE atunci când acestea sunt amenințate de ISD. Printre aceste acțiuni se pot număra și examinarea efectelor potențiale ale unor astfel de investiții asupra aprovizionării cu factori de producție critici, inclusiv materii prime.

Prin intermediul activităților desfășurate de responsabilul cu aplicarea dispozițiilor în materie comercială, Comisia:

- *va continua să își intensifice eforturile pentru punerea în aplicare și asigurarea respectării normelor relevante ale OMC și a acordurilor comerciale ale UE, acordând o atenție specială măsurilor care restricționează accesul la materii prime critice;*
- *va examina necesitatea adoptării unor măsuri de apărare comercială pentru a proteja industriile minieră și de prelucrare/reciclare.*

²² A se vedea WTO DS431 „China — Measures Related to the Exportation of Rare Earths, Tungsten and Molybdenum” (China — Măsuri legate de exportul de pământuri rare, tungsten și molibden) disponibil la adresa https://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/cases_e/ds431_e.htm.

²³ A se vedea WTO DS592 „Indonesia — Measures Relating to Raw Materials” (Indonezia — Măsuri privind materiile prime), disponibil la adresa https://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/cases_e/ds592_e.htm.

²⁴ Regulamentul (UE) 2019/452 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 martie 2019 de stabilire a unui cadru pentru examinarea investițiilor străine directe în Uniune (JO L 79I, 21.3.2019, p. 1).

IV. Promovarea durabilității și a circularității de-a lungul lanțului valoric

Îmbunătățirea securității aprovizionării cu materii prime critice și a accesibilității sale din punctul de vedere al prețurilor trebuie corelată cu **intensificarea eforturilor de atenuare a oricăror efecte negative**, atât în cadrul UE, cât și în țările terțe, în ceea ce privește drepturile lucrătorilor, drepturile omului și protecția mediului. Eforturile de îmbunătățire a dezvoltării durabile a lanțurilor valorice ale materiilor prime critice oferă, de asemenea, ocazia de a promova drepturile omului, soluționarea conflictelor și stabilitatea regională. Acestea fac parte din angajamentul UE de a dezvolta soluții reciproc avantajoase împreună cu partenerii săi și de a sprijini tranzițiile durabile ale acestora. Întrucât majoritatea materiilor prime critice sunt metale, acestea ar putea fi reciclate. Acest lucru oferă potențialul de a trece la o economie cu adevărat circulară, în contextul tranziției verzi. Reciclarea ar putea deveni din ce în ce mai importantă, cu beneficii substanțiale în ceea ce privește securitatea aprovizionării, reducerea impactului negativ asociat extracției și crearea de valoare economică. Cu toate acestea, în prezent, ratele de reciclare a majorității materiilor prime critice rămân scăzute, iar capacitățile, sistemele și tehnologiile de reciclare sunt adesea inadecvate în raport cu particularitățile acestor materiale.

Pe plan intern, UE ar trebui, prin urmare, să accelereze acțiunile privind utilizarea eficientă a resurselor, în special prin cerințe în materie de proiectare ecologică și prin adoptarea rapidă a Regulamentului privind proiectarea ecologică a produselor sustenabile.

De asemenea, trebuie intensificate eforturile de asigurare a **circularității** materiilor prime critice în sens larg, atât în cadrul UE, cât și la nivel internațional. Pe plan intern, UE ar trebui să vizeze asigurarea unei capacități de reciclare care să producă materialele secundare necesare pentru acoperirea a cel puțin 15 % din consumul său anual, astfel cum se specifică în regulament.

IV.1. Continuarea activităților în curs ale UE în materie de durabilitate

În ultimii ani, UE a jucat un rol din ce în ce mai important în sprijinirea și încurajarea **întreprinderilor pentru a-și desfășura activitățile în mod responsabil**. UE a introdus un set cuprinzător de acțiuni voluntare și obligatorii pentru a promova responsabilitatea socială a întreprinderilor/conduita responsabilă în afaceri și pentru a pune în aplicare Principiile directoare ale ONU privind afacerile și drepturile omului (UNGP) și Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă a ONU.

În acest scop, în iulie 2021, UE a adoptat Orientările privind obligația de diligență pentru a ajuta întreprinderile din UE să gestioneze riscul muncii forțate în cadrul operațiunilor și al lanțurilor lor de aprovizionare, în conformitate cu standardele internaționale²⁵. Directiva privind raportarea de către întreprinderi de informații privind durabilitatea²⁶ (CSRD) impune tuturor întreprinderilor mari și tuturor societăților cotate la bursă, precum și unor întreprinderi

²⁵ Orientări privind obligația de diligență destinate întreprinderilor din UE pentru a gestiona riscul muncii forțate în cadrul operațiunilor și al lanțurilor lor de aprovizionare – disponibile la adresa https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2021/july/tradoc_159709.pdf.

²⁶ Directiva (UE) 2022/2464 din 14 decembrie 2022 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 537/2014, a Directivei 2004/109/CE, a Directivei 2006/43/CE și a Directivei 2013/34/UE în ceea ce privește raportarea privind durabilitatea de către întreprinderi (JO L 322, 16.12.2022, p. 15).

din afara UE care depășesc anumite praguri pentru veniturile generate în UE să raporteze cu privire la riscurile și impactul lor în materie de durabilitate în conformitate cu standardele UE de raportare privind durabilitatea care urmează să fie adoptate de către Comisie.

Un alt exemplu de **măsuri relevante ale UE** sunt Principiile UE privind materiile prime durabile și Regulamentul privind bateriile²⁷. În plus, Regulamentul privind minereurile care provin din zone de conflict²⁸ promovează diligența necesară obligatorie în cadrul lanțului de aprovizionare ca instrument de identificare a riscurilor de a contribui la conflictele armate și la alte încălcări grave ale drepturilor omului conexe în cadrul lanțurilor valorice de staniu, tantal, tungsten și aur. Regulamentul se bazează pe standardele internaționale stabilite de Orientările OCDE privind diligența necesară²⁹ și îi vizează pe importatorii din UE de staniu, tantal, tungsten și aur. Cerințele privind diligența necesară afectează, de asemenea, indirect topitoriile și rafinăriile (din UE) care își desfășoară activitatea în cadrul lanțurilor de aprovizionare ale importatorilor de staniu, tantal, tungsten și aur din UE.

Comisia a prezentat, de asemenea, mai multe **propuneri legislative** relevante pentru aprovizionarea durabilă cu materii prime critice. Printre acestea se numără o propunere de directivă privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor³⁰, o propunere de regulament privind munca forțată³¹, o propunere de regulament privind proiectarea ecologică a produselor sustenabile (ESPR), o propunere de regulament privind bateriile³², o propunere de directivă de modificare a Directivei-cadru privind apa, a Directivei privind apele subterane și a Directivei privind standardele de calitate a mediului³³ și o propunere de revizuire a Directivei privind emisiile industriale (DEI)³⁴.

La nivel multilateral și plurilateral, UE recunoaște **importanța standardelor convenite la nivel internațional** pentru a asigura previzibilitatea pentru întreprinderi. În toate capitolele privind comerțul și dezvoltarea durabilă (CDD) sunt incluse acțiuni în materie de conduită

²⁷ Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind bateriile și deșeurile de baterii, de abrogare a Directivei 2006/66/CE și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/1020 [COM(2020) 798 final].

²⁸ Regulamentul (UE) 2017/821 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 mai 2017 de stabilire a unor obligații de diligență necesară în cadrul lanțului de aprovizionare care revin importatorilor din Uniune de staniu, tantal și tungsten, de minereuri ale acestora și de aur provenind din zone de conflict și din zone cu risc ridicat (JO L 130, 19.5.2017, p. 1).

²⁹ Orientările OCDE privind diligența necesară referitoare la existența unui lanț de aprovizionare responsabil în cazul minereurilor provenite din zone de conflict și din zone cu risc ridicat, <https://www.oecd.org/daf/inv/mne/OECD-Due-Diligence-Guidance-Minerals-Edition3.pdf>.

³⁰ Propunere de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor și de modificare a Directivei (UE) 2019/1937 [COM(2022) 71 final].

³¹ Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind interzicerea produselor fabricate prin muncă forțată pe piața Uniunii [COM(2022) 453 final].

³² Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind bateriile și deșeurile de baterii, de abrogare a Directivei 2006/66/CE și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/1020 [COM(2020) 798 final].

³³ Propunere de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2000/60/CE de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei, a Directivei 2006/118/CE privind protecția apelor subterane împotriva poluării și a deteriorării și a Directivei 2008/105/CE privind standardele de calitate a mediului în domeniul apei [COM(2022) 540 final].

³⁴ Propunere de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 noiembrie 2010 privind emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării) și a Directivei 1999/31/CE a Consiliului din 26 aprilie 1999 privind depozitele de deșeuri [COM(2022) 156 final].

responsabilă în afaceri prin trimitere la standardele internaționale. UE este, de asemenea, activă în cadrul lucrărilor privind durabilitatea desfășurate de organisme internaționale precum OMC, OCDE, Organizația Internațională a Muncii (OIM) și Organizația Națiunilor Unite (ONU). Prin măsuri de însoțire, UE va sprijini cât mai mult posibil respectarea legislației UE în materie de durabilitate în țările sale partenere.

În cadrul **clubului pentru materiile prime critice**, UE va colabora cu membrii acestuia pentru elaborarea unor principii internaționale de mediu, sociale și de guvernanță. Aceste principii ar putea deschide ulterior calea către elaborarea de norme internaționale de mediu, sociale și de guvernanță, de preferință prin intermediul unor organisme internaționale precum ISO, OIM, ONU sau OCDE și, ori de câte ori este posibil, pe baza inițiativelor internaționale existente. Aceste norme vizează drepturile omului, inclusiv drepturile lucrătorilor menționate în UNGP 12.

Există, de asemenea, o serie de **inițiative internaționale orientate către industrie** care vizează mineritul durabil și producția durabilă de materii prime³⁵.

Pentru materiile prime critice care au o amprentă de mediu semnificativă, regulamentul prevede posibilitatea de a introduce în viitor cerințe privind transparența în materie de determinare a amprente de mediu a anumitor materii prime, dacă acestea sunt necesare pentru atingerea obiectivelor de mediu ale UE. Acestea ar face obiectul unei evaluări aprofundate a impactului, inclusiv al consultărilor cu părțile interesate și cu țările terțe, și ar ține seama de metode de evaluare solide din punct de vedere științific, de standardele internaționale relevante și de posibilele efecte negative asupra fluxurilor comerciale.

IV.2. Utilizarea proactivă a acordurilor noastre comerciale pentru a sprijini dezvoltarea durabilă

La nivel bilateral, toate acordurile comerciale și de investiții încheiate recent conțin un **capitol ambițios privind comerțul și dezvoltarea durabilă (CDD)**. Aceste capitole urmăresc să garanteze că creșterea economică este însoțită de protecția drepturilor omului, a muncii decente, a climei și a mediului. Capitolele privind comerțul și dezvoltarea durabilă le impun partenerilor comerciali să respecte acordurile și standardele internaționale și stabilesc o cooperare strânsă între parteneri în domeniul responsabilității sociale a întreprinderilor și al asumării răspunderii de către întreprinderi. Comisia a publicat recent o comunicare³⁶ care stabilește modalitățile de consolidare în continuare a contribuției acordurilor comerciale la dezvoltarea durabilă. În plus, unele capitole privind energia și materiile prime din cadrul acordurilor de liber schimb ale UE încheiate recent conțin dispoziții specifice privind durabilitatea. În final, astfel cum s-a menționat mai sus, durabilitatea este, de asemenea, stabilită ca obiectiv al parteneriatelor strategice.

IV.3. Circularitatea

³⁵ A se vedea o prezentare generală a altor inițiative în AIE, I. (2021). „The role of critical minerals in clean energy transitions. World Energy Outlook Special Report” (Rolul mineralelor critice în tranziția către o energie curată), p. 240.

³⁶ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Puterea parteneriatelor comerciale: împreună pentru o creștere economică verde și justă [COM(2022) 409 final].

Pentru majoritatea materiilor prime critice, ratele de **reciclare** sunt în prezent foarte scăzute. Cel puțin pe termen mediu, creșterea ratelor de reciclare a deșeurilor care conțin materii prime critice, dar și promovarea utilizării eficiente și a înlocuirii materiilor prime critice, oferă un mare potențial de reducere a dependențelor, de creare de lanțuri valorice și de locuri de muncă la nivel local (de exemplu, în industria reciclării, în cercetarea în materie de înlocuire, în atelierele de reparații).

Urmând exemplul industriei emergente de reciclare a materiilor prime pentru baterii din Europa, și alte **tehnologii de reciclare** a materiilor prime critice trebuie să fie sprijinite prin intermediul programului Orizont Europa și în sinergie cu programele de cercetare și inovare ale statelor membre și să fie extinse de la laborator la comercializare.

Deși factorii sunt specifici fiecărei materii prime și aplicațiilor sale, există unele **provocări** comune, cum ar fi faptul că, adesea, produsele nu sunt concepute pentru a permite îndepărtarea cu ușurință a componentelor bogate în materii prime critice sau accesul la acestea (cum ar fi magneții permanenți din pământuri rare) și nu există informații cu privire la prezența și compoziția chimică a componentelor lor. În plus, lipsesc colectarea, tratarea și reciclarea specifice ale produselor și componentelor bogate în materii prime critice. Pentru a face față provocărilor de mai sus, vor fi elaborate soluții comune la nivelul UE.

Viabilitatea economică este o provocare majoră pentru anumite operațiuni de reciclare, în special în ceea ce privește reciclarea materiilor prime critice, în cazul cărora procesele de separare sunt, în general, mai complexe, iar cantitățile recuperabile sunt mai reduse decât în cazul metalelor de bază. Disponibilitatea tot mai mare a deșeurilor reciclabile, progresele înregistrate în domeniul tehnologiilor de reciclare și noile modele de afaceri ar trebui să reducă costurile în deceniile următoare, în timp ce creșterea prețurilor materiilor prime primare și disponibilitatea de a plăti pentru o amprentă de mediu mai scăzută ar trebui să reducă și mai mult decalajul în materie de viabilitate. Cu toate acestea, este necesar un sprijin financiar substanțial pentru proiectele de reciclare, având în vedere natura lor inovatoare și externalitățile de mediu ale consumului de materii prime primare.

De asemenea, este important ca **deșeurile și materiile prime secundare să poată fi transferate** în cadrul UE fără sarcini inutile. Noile norme privind transferurile de deșeuri propuse de Comisie în 2021 vor facilita transferurile de deșeuri în vederea reciclării prin digitalizare și proceduri simplificate.

Inițiativele privind circularitatea ar trebui consolidate **la nivel internațional**, împreună cu partenerii noștri comerciali, de exemplu în cadrul unui parteneriat strategic sau al unui acord de liber schimb. Domeniile de cooperare includ cooperarea în materie de reglementare și crearea unei piețe integrate pentru materialele care urmează să fie reciclate.

Comisia:

- *va propune, în iunie 2023, o revizuire a Directivei privind vehiculele scoase din uz pentru a include cerințe specifice privind proiectarea vehiculelor și tratarea lor la sfârșitul ciclului de viață, cu accent pe valorificarea materiilor prime critice;*
- *va oferi recomandări statelor membre cu privire la măsuri care vizează produsele electronice de larg consum de mici dimensiuni și bogate în materii prime critice, pentru a îmbunătăți procesul de returnare și preluare a telefoanelor mobile, tabletelor și computerelor portabile uzate, precum și a deșeurilor acestora;*

- *va propune, în 2024, includerea codurilor de deșeuri pentru bateriile litiu-ion și fluxurile intermediare de deșeuri („mase negre”) pe lista europeană a deșeurilor, pentru a asigura reciclarea lor adecvată în UE;*
- *va lua în considerare în mod sistematic, ca parte a punerii în aplicare a legislației UE privind proiectarea ecologică³⁷, cerințele de performanță și de informare în cazul noilor produse și echipamente, care vor promova înlocuirea materiilor prime critice și vor garanta că acestea pot fi demontate și reciclate sau reutilizate;*
- *va armoniza normele aplicabile în materie de gestionare a deșeurilor pentru anumite fluxuri de deșeuri cu un potențial semnificativ de valorificare a materiilor prime critice și va evalua integrarea în legislația UE privind deșeurile a produselor bogate în materii prime critice, care în prezent nu sunt reglementate, cum ar fi turbinele eoliene;*
- *va revizui Directiva privind deșeurile de echipamente electrice și electronice³⁸ pentru a include, printre altele, echipamentele bogate în materii prime critice în dispozițiile referitoare la cerințele de informare și obiectivele de valorificare;*
- *va mobiliza până la 200 de milioane EUR în scopul înființării a zece centre suplimentare de circularitate pentru a spori în mod substanțial nivelul de valorificare și reciclare a materiilor prime în întreaga Uniune.*

V. Concluzie

UE trebuie să asigure o aprovizionare durabilă, accesibilă din punctul de vedere al prețurilor și diversificată cu materii prime critice pentru a realiza cu succes tranziția verde și tranziția digitală, care merg mână în mână cu tranziția justă, precum și pentru a-și asigura securitatea și apărarea. UE trebuie să acționeze în acest sens pentru a-și asigura competitivitatea pe termen lung și pentru a-și menține autonomia strategică deschisă într-un mediu geopolitic în schimbare rapidă și din ce în ce mai dificil.

Acest lucru poate fi realizat numai prin acțiuni interne și externe concertate: consolidarea măsurilor naționale, precum și a angajamentului internațional de a dezvolta parteneriate reciproc avantajoase cu țări terțe. Numai în acest mod tranziția verde și cea digitală vor deveni realitate pentru toți.

³⁷ Directiva 2009/125/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 octombrie 2009 de instituire a unui cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic și propunerea Comisiei de Regulament privind proiectarea ecologică a produselor sustenabile [COM(2022) 142 final].

³⁸ Directiva 2012/19/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 iulie 2012 privind deșeurile de echipamente electrice și electronice (DEEE) (JO L 197, 24.7.2012, p. 38).